

Čís. 4280.

Na prodlévajícím dlužníku lze se domáhati náhrady škody z poklesu kursu cizozemské měny po splatnosti dluhu v této měně.

Nejde tu o ušlý zisk, nýbrž o škodu, jež se rovná rozpětí mezi kursem cizozemské měny v den splatnosti a v den placení dluhu, vzhledem k československé koruně. Je-li tuto náhradu škody plniti v tuzemsku, jest ji plniti v Kč.

(Rozh. ze dne 21. října 1924, Rv I 589/24.)

Smírem ze dne 11. října 1921 zavázal se žalovaný, že zaplatí žalobci na vyrovnání všech závazků 6.500 marek. Ježto žalovaný zaplatil marky teprve dne 19. června 1922, domáhal se na něm žalobce náhrady škody 2.564 Kč v německých markách v kursu ke dni placení. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud vyhověl odvolání pouze potud, že vyloučil z rozsudečného výroku dodelek: v německých markách v kursu dne placení a uvedl v tomto směru v důvodech: Jen v jednom směru jest odvolání oprávněno a to potud, že bylo v rozsudku vysloveno, že přiznaný peníz jest zaplatiti v německých markách v kursu dne placení. Jde tu o náhradu škody, jež má býti zaplacená v tuzemsku a zákonným platidlem v tuzemsku jest československá koruna. Žalovaný není tudíž povinen, přepočítati přiznaný peníz v německé marky.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Zcela správně doličily nižší soudy, že žalovaný je povinen, žalobci nahraditi nikoli jen podle Šu 1333 obč. zák. škodu na ušlých úrocích zaplacením zákonných úroků z prodlení, nýbrž vzhledem k značnému znehodnocení marky též škodu z jejího kursovního poklesu, a že se tato škoda rovná rozpětí mezi kursem marky v den splatnosti a v den placení dluhu, obé v poměru ke koruně československé. Podle ustáleného rozhodování Nejvyššího soudu lze proti prodlévajícímu dlužníku použiti předpisu Šu 1333 obč. zák. jen potud, pokud liknavostí dlužníka při placení peněžitého dluhu nevzešla věřiteli jiná majetková újma než ta, že nemohl ode dne splatnosti využití jistiny, co do hodnoty nezměnné, nebrání však tomu, aby věřitel se nedomáhal podle zásad o náhradě škody i dalšího odškodnění, byla-li mu zaviněným prodlením dlužníkovým způsobena škoda ještě v jiných směrech, zejména tím, že poklesem měny jistina sama byla znehodnocena. A o takový případ tu jde, jak jasně plyne z výpočtu nižších soudů. Mylným je názor dovoatelův, že se žaloba takto domáhá nejen náhrady skutečné škody, nýbrž i ušlého zisku. Mělť žalobce zažalovanou částku v markách po právu dne 12. října 1921. Tento nárok tvořil tudíž již tehdy část jeho jmění a měl tehdy jistou cenu, kterou vzhledem na zmístění nároku jeho splatností v tuzemsku (§ 905 obč. zák. a zákon ze dne 10. dubna 1919,

čís. 187 sb. z. a n.) je vyjádřiti v tuzemské měně. Cena ta, což nesporno, do dne konané splátky poklesla, jak nižšími soudy bylo správně vypočteno. Domáhá-li se žalobce nyní náhrady rozdílu mezi těmito dvěma cenami, domáhá se tím náhrady skutečné újmy, již utrpěl na svém jmění (§ 1293, první věta, obč. zák.) a nikoli náhrady nějakého zisku, kterého by byl snad docílil (§ 1293, druhá věta), kdyby mu bylo bývalo včas zapláceno.

Čís. 4281.

Pokud ručí majitel lázní za úraz způsobený vadným zařízením lázní a pokud dlužno v chování se poškozeného návštěvníka spatřovati jeho spoluzavinění na úrazu.

(Rozh. ze dne 21. října 1924, Rv I 1054/24.)

Žalobce, přiblíživ se v lázních žalované obce k nechráněným výtopným tělesům, utrpěl poranění. Žalobní nárok na náhradu škody uznal procesní soud první stolice důvodem po právu, o d v o l a c i s o u d vyhověl odvolání žalované obce potud, že uznal žalobní nárok jen z polovice důvodem po právu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání ani té ani oné strany.

D ů v o d y:

Dovolacímu soudu bylo se zabývatí především dovoláním žalované, která popírá stejně jako v první a druhé stolici jakékoli zavinění, zavazující ji k náhradě škody, neboť, kdyby bylo stanovisko žalované správným, bylo by zamítnouti žalobu a stalo by se tím žalobcovo dovolání bezpředmětným. Ale dovolání žalované nelze přiznati oprávněnosti. Podle rozsudku prvního soudu jest nesporno, že městské lázně v Ú. a parní lázně v nich jsou používány obecněstvem úplatně. Obec města Ú. jest tudíž podnikatelkou tohoto výdělkového závodu, a nesejde na tom, z jakých pohnutek zřídila lázně, zejména zda tak učinila spolu z důvodů kulturních a humanitních a se značnými finančními obětmi. Jakožto podnikatelka má obec tytéž povinnosti, jako každý jiný — soukromý — podnikatel, a jest práva ze zanedbání a porušení těchto povinností touž měrou, jako každý jiný podnikatel. K těmto povinnostem náleží také povinnost, aby byl podnik tak zařízen a v takovém stavu udržován, by neohrožoval tělesné bezpečnosti osob, používajících ho za úplatu. Jak obec plní tuto svou povinnost, jest její věcí. Za zavinění svých zřízců ručí ovšem jen v mezích §§ 1313 a násl. obč. zák. a toliko za zavinění osob za ni jednajících (svých representantů či zástupců) bezpodmínečně. Ale o zavinění třetích osob vůbec tu nejde, neboť škoda, která vzešla žalobci, byla způsobena tím, že část zařízení městských lázní jest od počátku vadná a tělesné bezpečnosti lidí nebezpečná a že obec udržuje tento nebezpečný stav. Jde tudíž o vlastní zavinění obce jako podnikatelky dle §u 1299 obč. zák. a proto nepřicházejí v úvahu před-